

Asia: STM070:00/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain 15 ja 20 §:n muuttamisesta sekä 20 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan organisaatio

Järjestö

Henkilöstön mitoittaminen

Vastaako esitysluonnoksessa ehdotettu määrittely mitoitukseen laskettavista henkilöstöryhmistä asiakkaiden ja toiminnan tarpeita?

Määrittely vastaa mitoitukseen laskettavien henkilöstöryhmien asiakkaiden ja toiminnan tarpeita. Hoitohenkilökuntaan laskettavien tulee olla terveydenhuollon ammattihenkilöitä.

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että henkilöstön työnjakoa selkiytetään muun muassa tukipalvelujen osalta. Onko esitysluonnoksessa ehdotettu työnjako välittömän asiakastyön ja välillisen tukipalvelutyön osalta asianmukainen vai olisiko sitä tarpeen muuttaa jollakin tavoin?

Työnjako välittömän asiakastyön ja välillisen tukipalvelutyön osalta vaikuttaa vaikuttaa asianmukaiselta. Tärkeää on, että myös osaavaan tukipalveluita tuottavaan henkilökuntaan panostetaan, jotta yksiköissä pystytään huolehtimaan laadukkaasta ja turvallisesta ravitsemuksesta ja hygieniasta. Näillä keinoin estetään mm. erilaisten tautien tarttuminen, joka taas tuo osaltaan säästöä.

Kertooko esitysluonnoksessa ehdotettu tapa laskea mitoitus luotettavalla tavalla mitoituksen toteutumisesta?

Täysin luotettavaa tapaa tuskin on olemassa. Ja laatu on vaikeasti mittava asia. Ikääntyneiden hoitoisuus antaa kuitenkin hyvän kuvan riittävän henkilökunnan määrästä.

Onko esitysluonnoksessa ehdotettu tapa laskea mitoitus mielestänne käytännössä toimiva?

Nykyisen tiedon valossa ehdotettu laskentapa vaikuttaa toimivimmalta ratkaisulta. Toimivuuden näyttää kuitenkin vain aika.

Onko esitysluonnoksessa ehdotettu siirtymäaika näkemyksenne mukaan sopiva 0,7 mitoituksen toteuttamiseen?

Kyllä, siirtymä ajan tulee olla riittävän pitkä. Tärkeää on huolehtia siitä, että mitoitus saadaan toteutumaan ammattitaitoisella, koulutetulla henkilökunnalla. Miten tullaan pääsemään 0,7, jos on lupa lain puuttessa tehdä luudukkaalla 0,5 hoitajamitoituksella. Miten tämä "riittävä" laatu mitataan?

Miten riittävä henkilöstön saatavuus voidaan turvata?

Panostetaan koulutukseen ja luodaan luottamus alaan oikeudenmukaisena työllistäjänä. Ammattikuntia ei tule yli- eikä aliarvioida, vaan jokaisen koulutustasoaan vastaava työpaikka ja palkka. Tämä auttaa sitoutumaan työhön ja työnantajaan. Tällä hetkellä on jo olemassa n.1000 valmistunutta geronomia, joilla on koulutuksensa puolesta tiedot ja taidot toimia vanhustenhuollon ammattilaisena myös terveydenhuollon näkökulmasta. He eivät voi kuitenkaan toimia hoitajamitoitukseen laskettavana resurssina, koska heitä ei hyväksytä terveydenhuollon ammattihenkilöiksi. Tämä on resurssi joka menee nyt hoitajamitoituskustelussa täysin hukkaan.

Toimintakyvyn ja palvelutarpeen (hoitoisuuden) kansallinen arviointi- ja seurantamittaristo

Mitä RAI:n käyttöön otossa tulee ottaa huomioon?

RAI:n käyttöön otossa tulee huomioida erittäin hyvä koulutus henkilökunnalle, jotta tulokset ovat luotettavia. Tällä hetkellä RAI-osaamisessa ja perehdytyksessä on suuri vaihtelevuus.

Miten näkemyksenne mukaan RAI-järjestelmän kautta saatavaa tietoa voidaan hyödyntää palvelujen järjestämisessä ja/tai tuotannossa?

RAI oikeinkäytettyä kuvaa asiakkaiden hoitoisuuden tasoa melko kattavasti, joten se on hyvä väline saamaan tietoa myös sitä kautta henkilöstötarpeesta.

Sisältyykö RAI:n käyttöön joitakin riskejä tai haasteita?

Perehdytys on RAI:n käyttöön otossa ensisijaisen tärkeää. Osaaminen kentällä on hyvin vaihtelevaa. Vain oikein ja tasalaatuisesti tehtynä RAI on sopiva väline.

Onko mielestänne olemassa jokin muu / joitakin muita mittaristoja, jotka vastaisivat asiakkaiden toimintakyvyn ja palvelutarpeen (hoitoisuuden) arviointiin ja seurantaan paremmin kuin RAI-mittaristo?

RAI antaa hyvän yleiskuvan asiakkaan toimintakyvystä ja palveluntarpeesta. Sitä tukemaan tulisi käyttää pienempiä ja paikallisempia mittareita yksilöllisesti asiakkaan tilanne huomioiden.

Muita huomioita

Mitä muuta haluatte tuoda esiin?

Ympäri vuorokautisen hoidon hoitajamitoitus ei saa olla pois kotiintuotavien palveluiden hoitohenkilöstöstä.

Toikka Tiina
Suomen Geronomiliitto ry